

for Kjøbstadbeboere, men som maatte behandles som Landhaandværkere, fordi den Grund, hvorpaa de boe, hører til en Landjurisdiction, — som altsaa i Virkeligheden drive Kjøbstadnæring uden at deeltage i Kjøbstadbyrderne, navnlig uden at svare Næringsstat. Her er saaledes et Forhold, hvorover man fra Kjøbstadernes Side med Rette kunde anke, og jo fastere Udvalget mener, at man bør staae imod enhver ubesøjet Fordring, desto vigtigere er det ikke at lade nogen berettiget Klage uafhjulpen, hvor liden dens Betydning end maatte være.

Det Middel, der her synes nærmest at frembyde sig, er at indlemme saadanne Stykker Landjurisdiction i Kjøbstaden. Men Erfaringen har vist, hvor overordentlig vanskelig dette er, navnlig i communal Henseende, selv ved de Enclaver, der ligge midt inde i en By (og Vanskeligheden vil ikke blive formindsket ved, at det eneste Motiv, der tidligere kunde fremkalde Bedkommendes eget Samtykke, bortfalder, naar de uden der kunne opnaae Afgang til at drive borgerlig Næring) og hvor hele Landsbyer eller Landsbyjorder stode umiddelbart op til en By, vil det befindes saagodtsom ugjortligt. I det Udvalget derfor maa finde det vanskeligt, ogsaa af andre Hensyn, at saadanne Incorporationer uden for stor Betænkelse iværksættes, maa det dog erkjende, at en saadan Mulighed ikke syldestgjør det her omhandlede Niemed. Dette vilde derimod være Tilfælde, hvis den nærmeste Omkreds, f. Ex. $\frac{1}{8}$ Mill fra selve Byens Grændse eller $\frac{1}{4}$ Mill fra dens Midtpunkt, undtoges fra Retten til der at nedsette sig; men foruden at dette formeget vilde forvirke Systemet, vilde det selv i Kjøbstadernes Interesse være utilraadeligt at formene de Kjøbstadhaandværkere, der ikke kunne holde sig i Staden, at nedsette sig paa et vel mindre nærsomt, men billigere Sted i sammes umiddelbare Nærhed, hvor de kunde drage Fordeel af tidligere Forbindelser og bevare Idetmindste en Deel af tilvante Goder. Endnu mindre kan Udvalget anbefale en tredje Udvej, indenfor en saadan Grændse vel at tillade Nedsettelsen, men forbyde Arbejde for Kjøbstadbeboere, da dette vilde stride mod en af Lovens Hovedgrundsætninger,

vanskeligen vilde kunne overholbes og ialtsalds føre til uhyggeligt Speideri og fortrædelige Processer. Udvalget anseer det derfor for den retfærdigste Afgjørelse vel at tillade de her omhandlede Haandværkere at nedsette sig selv i Kjøbstadernes umiddelbare Nærhed og at tilstede dem Ret til at arbejde for hvem de ville, men at behandle de Haandværkere, som med Hensyn til selve Kjøbstadens Forsyning kunne træde i en virkelig Concurrence med de egentlige Kjøbstadhaandværkere, som saadanne, forsaavidt Beskatningen paa Næringen angaaer. Det er saaledes den i Norge gjældende Grundsætning, for hvilken der ogsaa her under Sagens tidligere Forhandling have udtalt sig vægtige Stemmer, som Udvalget skal bringe i Forslag, idet det holder sig overbevist om, at derved ikke vil skee noget Staar i den ved Loven hjemlede Næringsfrihed, og at derved den eneste Anke vil være afhjulpen, som med mindste Føle kunde gjøres mod samme. Afstanden bør naturligvis være saa ringe som muligt, men da den maa beregnes fra Byens Centrum (§ 14), eftersom Byens Grændser ere aldeles ubestemte og saaledes underkastede evindelige Forandringer, og da $\frac{1}{8}$ Mill, som Udvalget først havde tænkt sig, ofte vil falde tæt udenfor, stundom endog indenfor Omkredsen af selve den bebyggede Deel af Staden, kan den formeentlig ikke sættes til mindre end $\frac{1}{4}$ Mill, naar ikke den hele Bestemmelse og den der igjennem Kjøbstadterne tilbudte Beskyttelse skal blive aldeles betydningsløs. — I Overensstemmelse hermed vil der blive foreslaaet en Tilføining til Udkastets § 28.

Efter disse mere almindelige Betragtninger skal Udvalget gaae over til de Bemærkninger, hvortil det har fundet Anledning ved de enkelte Paragrapher.

Naar det i § 1 er bestemt, at det ved — hvad man meget uegentligen har kaldet — en „Bedaagt“ efter Communalbestyrelsens Forslag af Indenrigsministeriet skal bestemmes